

Kronik: KRONIK: Mindre medicin, mere værdighed

20. april 2015, Information, Sektion 1, Side 16 (DEBAT), Niko Grünfeld..., 1110 ord, Id: e4f8ee8f

Udgifterne til sygehusmedicin er fordoblet siden 2007 til 7,15 milliarder kroner årligt. Medicineringen og sygeliggørelsen af borgerne er løbet løbsk, og vi er nødt til at finde på nye løsninger. **Alternativet** foreslår en holistisk tilgang, der tager konkurrencestaten ud af sundhedsvæsnets.

Niko Grünfeld er folketingskandidat og sundhedsordfører for Alternativet

Ikke alene er udgifterne til sygehusmedicin fordoblet siden 2007, tallet forventes også at stige yderligere i år. Det er mere end dårligt nyt, fordi regionerne allerede i år vil mangle 800 millioner kroner til medicin. Konsekvensen kan vi kun gisne om, men medicin har vi ikke for vane at spare på. Til gengæld er vi vant til at skære i den medmenneskelige omsorg; vant til at skære ned på antallet af ansatte, der skal sætte et ansigt på sundhedsvæsnets, pleje og yde omsorg for borgere i en svær situation.

Det hele er udtryk for et uomtvisteligt faktum: Christiansborg har bidraget til produktionen af et sundhedsvæsen, der er et af verdens bedste til at kurere mennesker, men også i videre og videre omfang er med til at sygeliggøre mennesker. Det hænger delvist sammen med en bredere og bredere sygdomsforståelse. Ud fra sygdomsdefinitionerne er det sværere og sværere at blive betragtet som sund og rask. Og når sund og rask bliver defineret som syg, så medicinerer vi. Vi medicinerer selv småsyge, så de hurtigt kan komme tilbage på arbejdsmarkedet og ind i hamsterhjulet.

Hamsterhjulet, hvor vi alle producerer mere og mere, så vi kan leve op til forventningerne om at forbruge mere og mere. Biproduktet er, at halvdelen af arbejdsstyrken føler sig stresset. 430.000 borgere udviser symptomer på stress, og 35.000 er sygemeldt med stress.

Svaret på det? Mere medicinering.

Også vores børn er vi gode til at sygeliggøre: På bare 10 år er antallet af børn, der bliver medicineret for ADHD steget fra ca. 900 børn til flere end 11.000 børn. Pop et pilleglas op.

Nye løsninger

Situationen kalder på kreative, nytænkende løsninger. Derfor har **Alternativet** gennem flere politiske laboratorier udarbejdet et sundhedsudspil, som vi i dag har lagt åbent ud i dets helhed på vores hjemmeside. Sundhedsvæsenet skal rumme og favne det hele menneske samt understøtte det gode liv. Vi vil have et sundhedsvæsen, som giver plads og passer på kroppens og sindets evne til at helbrede sig selv. Et sundhedsvæsen, der er gratis og dermed lige for alle; der prioriterer balancen mellem krop og sind lige så højt som den almindelige behandling.

Og hvordan vil vi så det? For det første skal komplementære behandlinger ind i sundhedsvæsenet.

Sådan er det ikke i dag, og det skyldes i høj grad, at vores sundhedsvæsen er funderet på den vestlige kulturs evidensbaserede praksis. Den praksis har fejret store succeser, har resulteret i udryddelsen af talrige sygdomme og har fostret stærke behandlingsformer, kirurgiske indgreb mv. Men stå alene kan den ikke.

Derfor skal vi inkludere og udbygge viden fra eksempelvis det østlige, holistisk orienterede sundhedssystem, som det ikke længere giver mening at undertrykke.

Eksempelvis er erfaringerne med mindfulness-baseret terapi mange og veldokumenterede, ligesom de også er det med kultur og natur på recept samt psykoterapi hos godkendte terapeuter.

Sådanne tiltag skal i langt højere grad integreres og udbygges.

Alternativet vil derfor oprette et universitetsbaseret forskningscenter for komplementær behandling, der skal inddrage patienterne i forskningen. Herudover vil vi oprette sundhedshuse, der har fokus på komplementære, helhedsorienterede behandlingsformer.

Sundhedshusene skal have mandat til at tilbyde målrettede og individuelle proces-og behandlingsforløb, der ikke tilbydes i den offentlige sektor, som vi kender den i dag.

Lovlig aktiv dødshjælp

For at øge værdigheden i det danske sundhedsvæsen vil vi desuden afskaffe den tvungne, psykiatriske udredning for personer, som ønsker kønsmodificerende behandling.

Og vi vil arbejde for, at transkønnede eksplicit bliver nævnt i lovgivning om diskrimination, og at transkønnethed bliver fjernet fra listen over psykiatriske diagnoser.

Herudover mener vi, at borgere skal kunne afgå ved døden på egne vilkår, når kronisk og terminal sygdom umuliggør bedring af tilstanden, mens udsigten til bedre livskvalitet i de resterende levemåneder også er forsvundet.

Derfor vil vi lovliggøre aktiv dødshjælp.

Beslutningen om tilladelse til aktiv dødshjælp skal i hvert tilfælde tages af den lidende, en psykolog og en læge i fællesskab.

Og så er det altafgørende for **Alternativet**, at adgangen til sundhedsvæsnets bliver lige for alle, hvorfor vi på ingen måde går ind for brugerbetaling. Det betyder, at vi skal af med betaling for tandpleje og komplementærbehandlinger.

Det er et ambitiøst mål, men vi ved, at brugerbetalingen på tandpleje er et alvorligt slag mod ligheden - rådne gummer og tænder samt alvorlig tandpine tørrer hurtigt smilet af enhver, og derudover begrænser det i alvorlig grad mulighederne for at få og passe et arbejde.

Billigere medicin

For at nå vores mål og få økonomien i sundhedsvæsnets til at hænge sammen vil vi nedsætte et prioriteringsinstitut bestående af fagfolk, forskere og borgere.

Instituttets opgaver bliver dels at prioritere mellem behandlingsudbud samt føre forhandlinger med den internationale medicinalindustri, der har for vane at presse priserne så højt op som muligt. At forhandlinger foretages på vegne af en større gruppe

giver selvfølgelig en bedre position i forhandlingerne, hvilket enhver købmand vil kunne nikke genkendende til.

Herudover er det langt fra sikkert, at det nyeste (og dyreste) er det bedste - selvom medicinalindustrien kontinuerligt spytter nye piller på markedet. Både Norge og England opererer med prioriteringsinstitutter, og erfaringerne er gode: I England har det ført til en besparelse på medicin på op til 50 procent. Overføres den erfaring til en dansk kontekst vil det betyde en besparelse på medicin på 3-4 milliarder kroner årligt.

Og de skal anvendes på at skabe et langt mere holistisk sundhedsvæsen, hvor ovenstående forslag udstikker kursen for den danske sundhed. En kurs, der kan sætte sundhedspersonalet fri. Tidligere var nedslidning hovedårsagen til sygemeldinger i sundhedsvæsenet. I dag er en af hovedårsagerne stress, som især forårsages af løbende ændringer og omstruktureringer samt underbemanding.

Konstant omstillingsparathed, ændring af procedurer og arbejdsgange, multitasking og et overmål af bureaukrati, dokumentation og kontrol stjæler tid fra kerneopgaven, stresser og medfører en følelse af mangel på tilfredsstillelse hos medarbejderne.

Vi får det dårligt af hver dag at gå hjem fra arbejde og føle, at vi ikke har nået det, vi skulle.

Konkurrencestaten skal ud af sundhedsvæsenet, og derfor mener vi, at incitamentsstrukturen i sundhedsvæsenet - særligt på sygehusene - skal væk fra et produktionsorienteret fokus, hvor ensidig økonomisk målbar vækst og effektivisering overskygger patient-tilfredsheden.

95 procent af alle danskere møder hvert år på den ene eller den anden måde det offentlige behandlingssystem, men faktum er, at vi som samfund er ved at glemme, at den mindste enhed er det hele menneske, og at vi alle har brug for omsorg for både krop og sind.

Vi opfattes i tiltagende grad som arbejdermyrer, der kun har et formål, så længe vi slider og slæber.

Fremtidens sundhedsvæsen, det holistiske sundhedsvæsen, skal modarbejde denne tendens - ikke forstærke den.

kronik@information.dk

Vi mener, at incitamentsstrukturen i sundhedsvæsenet skal væk fra et produktionsorienteret fokus, hvor ensidig økonomisk målbar vækst og effektivisering overskygger patienttilfredsheden.

- Illustration: Freja Hougaard Bagge/ iBureauet